

PESTPROTOCOL

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. We willen als school één duidelijke lijn trekken, door open naar elkaar te zijn over pestsituaties en elkaar steun te bieden. En door op dezelfde manier met pestgedrag om te gaan. Alleen als we dit op schoolniveau aanpakken gaat het werken. In dit pestprotocol staat beschreven hoe we dit op schoolniveau aan gaan pakken.

1. Wat verstaan we onder pesten:

- Plagen hoort bij het leven. De ene keer plaagt de een, de andere keer plaagt de ander. Het is een sociaal spel, niet altijd even leuk, maar nooit echt bedreigend omdat de partijen gelijkwaardig zijn.
- Pesten hoort er niet bij. Bij pesten is het slachtoffer duidelijk minder sterk dan de dader (kleiner, eenzamer, geen weerwoord). Daardoor is steeds hetzelfde kind het mikpunt.

Pesten gebeurt in de vorm van:

- Woorden (gesproken of geschreven): belachelijk maken, vernederen, schelden, dreigen.
- Uitsluiting: het kind volgens afspraak volledig negeren/nergens aan mee laten doen.
- Lichamelijk geweld: duwen, slaan, ongewenste intimiteiten, opjagen, klem zetten, opsluiten.
- Afpersing/vernietiging: dwingen om spullen af te geven/mee te brengen, beschadigen van spullen.
- Pesten op social media

2. Hoe voorkomen we pesten:

Met de lessen van Goed Gedaan! Leggen we een basis om pesten te voorkomen. Een prettige en open sfeer in de klas, een positief groepsgevoel en een goed voorbeeld van de leerkracht wat betreft respectvol omgaan met verschillen tussen kinderen onderling, helpen het ontstaan van pestsituaties voorkomen.

Ook het steeds benoemen van de gedragsregels, in de klas, kan pesten voorkomen. De gedragsregels zijn:

- Wij gaan respectvol met elkaar om.
- Wij houden ons aan gemaakte afspraken
- En zijn daar ook zelf verantwoordelijk voor.
- Wij zijn zuinig op materiaal en de omgeving

Surveilleren: Omdat pesten vooral voorkomt in vrije situaties, met name op het schoolplein, hebben we een surveilleerplan opgesteld. Dat bestaat uit:

- surveillanten met hesjes aan (hulp is zichtbaar)
- kinderen uit groep 8 kunnen zich vrijwillig opgeven als citytrainer junior. Zij begeleiden diverse spelvormen op de schoolpleinen in de kleine en grote pauze. Deze citytrainers worden opgeleid door onze combinatiefunctionaris Sport. Zij werken met het uitdelen van gele / rode / groene kaarten voor ongepast (geel/rood) of juist gepast gedrag (groen).

3. Pesten op school

Er zijn verschillende rollen in het pestproces, te weten: daders, meelopers, aanmoedigers, verdedigers, slachtoffers en buitenstaanders. Het pesten duurt voort doordat kinderen in de groep deze rollen blijven vervullen. De rol van de dader is duidelijk, dit is de pester die het meest actief is. Het komt veel voor dat er meerdere daders zijn, maar meestal is er één echte dader en is de rest van dit groepje een meeloper. Ook meelopers pesten actief mee. Aanmoedigers zijn de kinderen die er vaak bij staan en de dader aanmoedigen door te lachen om het pesten. Verdedigers staan aan de kant van het slachtoffer. Door actief op te treden tegen de daders en hun meelopers, helpen zij het slachtoffer. Het slachtoffer steunen door te troosten en gerust te stellen is een andere, minder risicovolle manier om de rol van verdediger in te vullen. Ook over de rol van het slachtoffer valt niet te twisten. Het slachtoffer neemt deze rol vaak niet zelf op zich, deze wordt hem of haar opgelegd. De buitenstaanders zijn vaak wel aanwezig wanneer er wordt gepest, maar zij doen niet mee en grijpen ook niet in. Juist door niet mee te doen in het pestproces, stemmen zij er impliciet mee in.

Wanneer een leerling gepest wordt, zal het niet zo snel afstappen op een leerkracht of naar ouders. Dit komt vooral doordat er dan iets van gezegd wordt en kinderen denken dan dat het pesten alleen maar erger wordt en dat de pestkop 'wraak' zal nemen. Daarom houden de meesten kinderen meestal hun mond over het pesten. vaak gaan deze kinderen de peestsituatie als normaal zien, alsof het erbij hoort. Ook komt hier meestal schaamte bij kijken, omdat kinderen hun ouders niet teleur willen stellen. Dit effect heeft ook als gevolg dat het kind geen contacten meer durft te leggen omdat het bang is voor afwijzing en teleurstelling. Het kind trekt zich dus terug uit het sociale leven van de klas.

Als leerkracht is het belangrijk dat zowel het probleem van het slachtoffer als het probleem van de pester wordt aangepast. Twee

beweegredenen waardoor kinderen gaan pesten zijn: frustratie en jaloezie. Ook verveling is een factor waardoor pestkoppen pesten. Dit heeft vaak te maken met de sfeer die er op school heerst. Door een ander kind op de kast te jagen wordt deze sfeer doorbroken.

Het schoolklimaat is ook een factor dat meespeelt. Hierbij staan de normen en waarden van de leerlingen, leerkrachten en schoolstaf centraal. In een fijn en optimaal schoolklimaat is er sprake van een respectvolle en eerlijke behandeling van elkaar en ook de betrokkenheid van leerlingen bij de school is van belang.

4. Hoe signaleren we pesten:

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- op social media uitsluiten, bedreigen, vervelende opmerkingen maken...
- roddelen
- als het kind of de ouder aangeeft dat het kind gepest wordt.

5. De aanpak van pesten:

Door de supportmethode (die we hieronder beschrijven) willen we het kind dat gepest wordt ondersteunen, zich weer veilig laten voelen en het zelfvertrouwen vergroten. Ook willen we de kinderen die pesten of meelopen ondersteunen door inzicht te geven in hun gedrag en de situatie.

De supportmethode:

Het uitgangspunt van deze methode is dat de vervelende gebeurtenissen moeten stoppen. Daarbij wordt niet veroordeeld, niemand krijgt dus de schuld. Gevoelens staan centraal: het gaat niet om waarheidsvinding. We kijken vooruit: hoe kunnen we er voor zorgen dat het weer fijn wordt voor iedereen in de klas. Gezamenlijk lossen we het probleem op.

De leerkracht gaat dit gesprek zelf aan. Hij kan eventueel ondersteund worden door de antipestcoördinator/coördinator sociale veiligheid (zie verder).

De vier stappen van de supportgroep:

Stap 1: Gesprek met het gepeste kind

- Ik wil je helpen
- Samenstellen steungroep: pesters, meelopers, prosociale kinderen. Vijf tot acht kinderen.

Stap 2: Gesprek met de steungroep

- Inventariseren ideeën en afspreken hoe het gepeste kind geholpen kan worden. (vastleggen op papier)

Een week later:

Stap 3: Evaluatie met het gepeste kind

- Is de situatie veranderd? En wat moet er nog meer veranderen?

Stap 4: Evaluatie met de steungroep

- Is de situatie veranderd? En wat moet er nog meer veranderen?

Als het nodig is, neem je als leerkracht, contact op met de ouders van de gepeste en de pester.

Wij monitoren twee keer per jaar middels het leerlingenvolgsysteem 'Scol.' Zo kunnen we ook meten of het pesten vermindert op school.

6. De coördinator sociale veiligheid/antipestcoördinator:

Sinds 2015-2016 hebben wij op school een antipestcoördinator. Vanaf het schooljaar 2017-2018 zijn de taken van de antipestcoördinator uitgebreid en heet de taak coördinator sociale veiligheid (CSV). Dat is Margo van Zummeren. Zij is tevens de vertrouwenscontactpersoon samen met Carolien Hofhuis.

De taken van deze coördinator zijn:

- Het uitleggen en ondersteunen van de supportgroepmethode aan het team.
- Aanspreekpunt bij pesten. Voor zowel leerling, leerkracht en ouders. In eerste instantie zal de leerling naar de eigen leerkracht gaan, maar hij/zij mag ook meteen naar Margo/Carolien toekomen (vcp-ers).
- Up to date houden van het pestbeleid. En jaarlijks met het team evalueren.
- Surveillerplan coördineren.

- Tijdens het vcp-rondje de taken van de antipestcoördinator met de kinderen bespreken.